

Kancelář presidenta republiky

Referát:

Spisy záležitosti přímo se týkající:

1946: 1131, 1296, 1395, 1460, 51, 1131, 1131, 1131

1947: 2783, 3456, 426, 1131, 1131

1948: 230, 1940, 1994,

1949: 277, 1846, 1881,

1950: 952,

1946: T 1131/46

Spisy záležitosti nepřímo se týkající:

Věc: Charta Spojených národů - OSN

Chůta:

1131/46

fasc. 1131/46

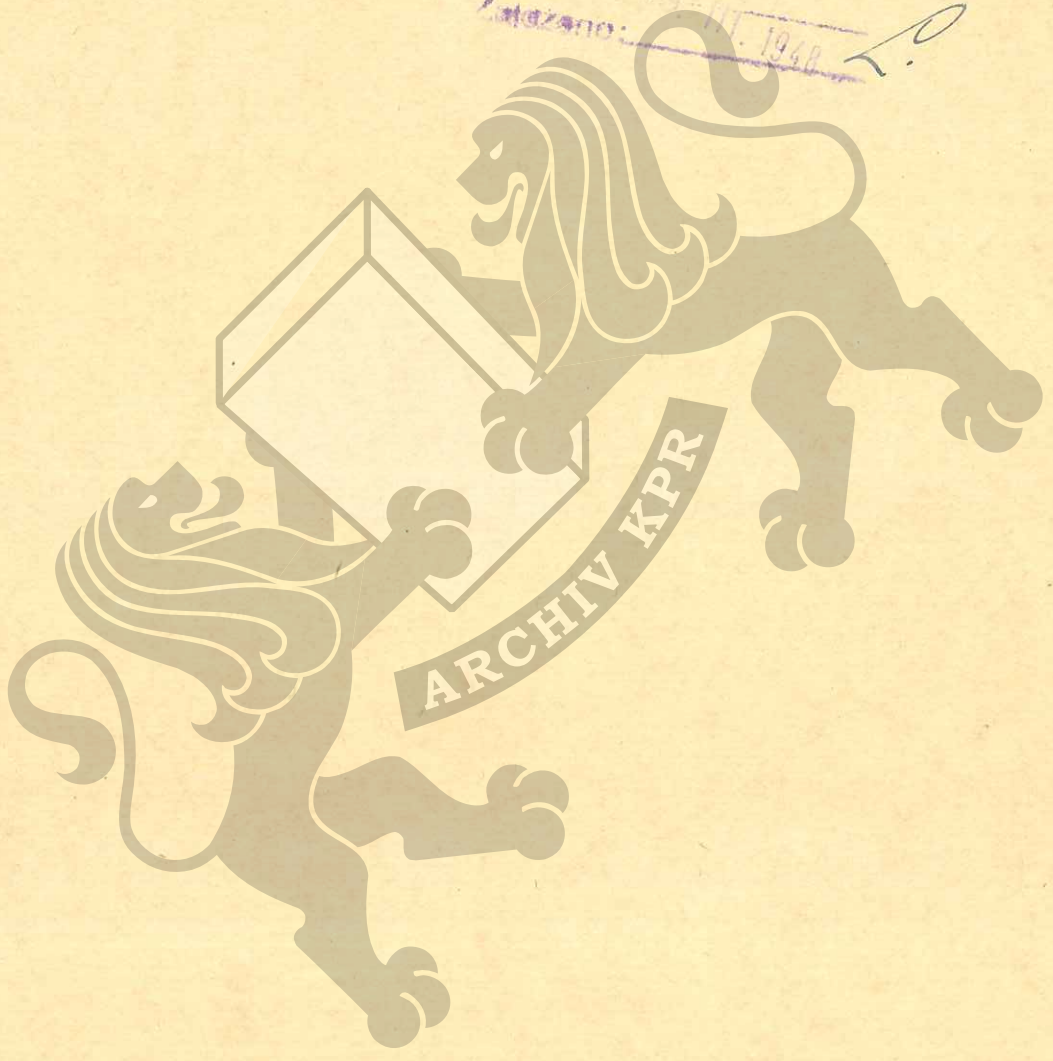
Spis byl na h. menit.

Episovna

Date: 29. 11. 1948

Katezani:

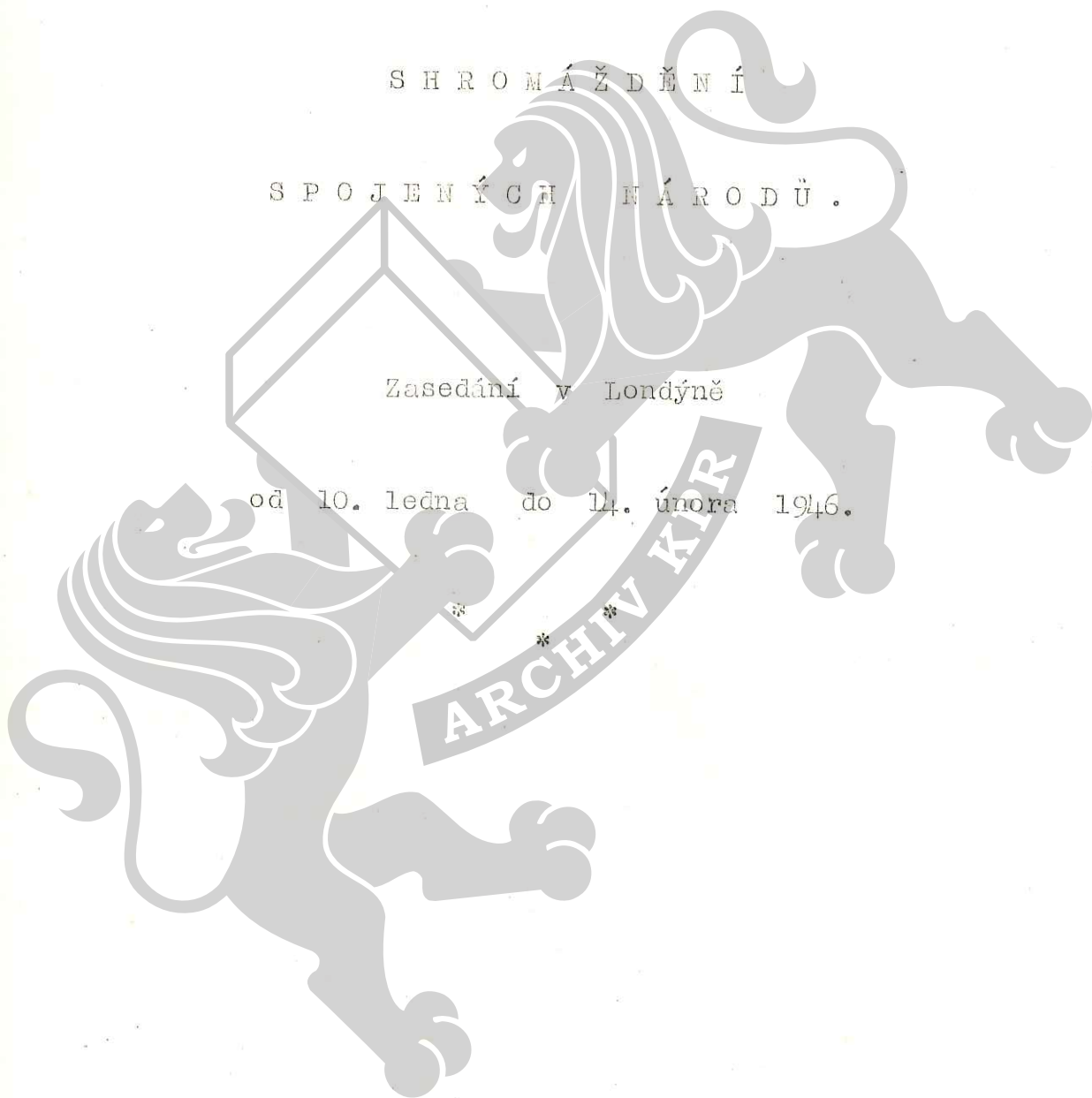
L. P.



SHROMÁŽDĚNÍ
SPOJENÝCH NÁRODŮ.

Zasedání v Londýně

od 10. ledna do 14. února 1946.



První část prvního zasedání Valného Shromáždění Spojených Národů konala se v Londýně od 10. ledna do 14. února 1946. Všech 51 Spojených Národů vyslalo reprezentativní delegace. Mezi delegáty bylo několik šefů vlád, zahraničních ministrů a mnoho jiných aktivních ministrů a členů zákonodárných sborů.

Předsedou Shromáždění byl zvolen belgický zahraniční ministr Henri Spaak v tajné volbě 28 hlasy proti 23 hlasům, které byly odevzdány pro norského zahraničního ministra Lie-a. Volba byla do jisté míry manifestací malých států / hlavně latinsko-amerických republik / proti přílišnému tlaku velmocí. Ministr Lie byl totiž kandidátem Američanů a Sovětů. Ministru Spaakovi získala však hodně hlasů okolnost, že je všeobecně znám jako skvělý řečník a velmi dobrý předseda.

Podpředsedy Shromáždění byli zvoleni první zástupci Číny, Francie, Jižní Afriky, Sovětů, Velké Britanie, Spojených Států a Venezuely.

Předsedy hlavních komisí se stali :

Komise	č. 1	:	p.	Manuilsky	/	Ukrajina	/
"	č. 2	:	p.	Konderski	/	Polsko	/
"	č. 3	:	p.	Fraser	/	Nový Zéland	/
"	č. 4	:	p.	MacEachen	/	Uruguay	/
"	č. 5	:	p.	Al Khoury	/	Syrie	/
"	č. 6	:	p.	Jiménez	/	Panama	/

Předseda, 7 místopředsedů a 6 předsedů hlavních komisí byli podle jednacího řádu členy Generálního Komitétu /Bureau / Shromáždění.

V o l b y .

1. Rada Bezpečnosti. V prvním kole byly zvoleny Brazílie, Egypt, Mexiko, Polsko a Nizozemí. Kanadě scházelo k potřebné dvoutřetinové většině pouze jeden hlas. Dostala se do užší volby s Austrálií. Druhé a třetí hlasování nevedlo k výsledku, poněvadž ani jeden z kandidátů nedostal potřebné dvě třetiny hlasů. Nato se Kanada vzdala a Austrálie byla zvolena skoro jednohlasně.

Shromáždění mělo pak určit, které ze zvolených 6 států mají zůstatí v Radě dva roky. Austrálie a Brazílie dosáhly potřebné většiny ihned, Nizozemí scházelo však jeden hlas. V užší volbě s Polskem dostaly oba státy po 25 hlasech. Los rozhodl pak v prospěch Polska.

Jsou tedy nestálými členy Rady Bezpečnosti: Brazílie, Austrálie a Polsko na dva roky, Egypt, Mexiko a Nizozemí na jeden rok.

V těchto volbách nebylo žádného překvapení až na to, že los rozhodl mandát na dva roky ve prospěch Polska proti Nizozemí. Výsledek byl takový, jak to bylo předem neoficiálně dohodnuto mezi Spojenými Státy, Sověty, Angličany, blokem Jihoameričanů a Arabů.

2. Hospodářská a Sociální Rada. V prvním skrutiniu bylo zvoleno 17 členů : Chile, Čína, Norsko, Velká

Britanie, Peru, Sověty, Spojené Státy, Kanada, Libanon, Kolumbie, Francie, Indie, Belgie, Československo, Ukrajina, Kuba a Řecko. O osmnácté místo došlo k užší volbě mezi Novým Zélandem a Jihoslávií. Po dvou nerozhodných skrutiniích se Nový Zéland vzdal ve prospěch Jihoslávie.

Mandát na tři roky dostaly : Čína, Peru, Francie, Chile, Kanada a Belgie.

Na dva roky byly zvoleny: Sověty, Velká Britanie, Norsko, Kuba a Československo.

3. Generálním tajemníkem byl zvolen norský zahraniční ministr Trygve Lie. K volbě došlo po dlouhém jednání mezi stálými členy Rady Bezpečnosti. Druhým vážným kandidátem byl kanadský velvyslanec Pearson. Rusové navrhovali jihoslovanského velvyslance Šimiče ; mluvilo se také mnoho o ministru Masarykovi.

4. Soudecové Mezinárodního Soudního Dvora. Členy soudu byli zvoleni : Dr. Zoricić / Jihoslávie /, Read /Kanada/, Winiarski /Polsko/, Badawi Pasha / Egypt / a Dr. Hsu /Čína/ na tři roky;

Febela Alfaro / Mexiko/, Dr. Klaestad /Norsko/ Dr. Visscher /Belgie / Green Hackworth /Anglie / a Krylov /Sověty / na 6 roků ;

Besderant /Francie/, Guerrero / El Salvador/, Azeredo / Brazílie /, Mac Neir / Anglie/ a Dr. Alvarez /Chile/

na 9 roků.

O obdobích na 3, 6 a 9 roků rozhodoval los.

*

*

*

Generální rozprava .

Všeobecná diskuse o Zprávě Přípravné Komise trvala týden. Mluvilo celkem 40 šéfů delegací. Projevy byly po většině rázu všeobecného a zdůrazňovaly hlavně pozitivní a konstruktivní postoj delegací k nové Organizaci Spojených Národů.

Zvláštní pozornost vzbudil americký státní sekretář Byrnes, když jako první řečník prohlásil doslovně: " Před 25 lety Spojené Státy si neuvědomovaly plně svou zodpovědnost. Zkušenost nás poučila. Tentokrát jak vláda, tak lid Spojených Států jsou si hluboce vědomi své odpovědnosti. Tentokrát slibují jejich jménem plnou a bezpodmínečnou spolupráci."

Sovětský delegát Gromyko zakončil svou řeč slovy: " Doufám, že zasedání bude úspěšné. Sovětská delegace se své strany počnikne vše, aby zasedání mělo úspěch."

Šéf československé delegace ministr Jan Masaryk zasáhl do debaty projevem, jehož původní anglické znění

je v příloze / č. 3/.

Konkretním přínosem do debaty byly projevy zástupců mandátních mocností, kteří prohlásili, že jsou ochotni - s jistými výhradami - postavit bývalá mandátová území pod nový poručenský systém Charty.

Práce hlavních komisí .

Komise č. 1 / politická /.

a/ Resoluce o atomické energii navrhovaná velmocemi a Kanadou byla přijata beze změny a nežadala podnět k vážnějším diskusím. Bylo to do jisté míry překvapením, poněvadž se očekávalo, že některé menší státy budou náležati, aby Komise podávala zprávy nejen Radě Bezpečnosti, nýbrž i Shromáždění. Zůstalo však při původním plánu, že zprávy budou předkládány jen Radě Bezpečnosti, která sama rozhodne, zda a které z nich má zaslati dále Shromáždění a jiným orgánům Spojených Národů. Komise bude složena z členů Rady Bezpečnosti a z Kanady.

b/ Běloruský návrh o válečných zločincích vedl k resoluci, která žádá státy / i nečleny/, aby zločince vydali

ihned zemím, ve kterých zločiny byly spáchány.

c/ Pravidla různých jednacích řádů o jazycích byla upravena podobným způsobem jako na konferenci v San Francisku. Angličtina a francina zůstávají tedy pracovními jazyky /working languages/, kdežto "úředními" jazyky jsou mimo to: španělština, ruština a čínština.

d/ Žádost světové odborářské federace o zastoupení v různých orgánech Spojených Národů vedla k velmi dlouhému a vášnivému boji. Protagonisty byli americký senátor Tom Connally a ukrajinský delegát Manuilsky /který byl zároveň předsedou komise č.1./ Bylo sice dosti rychle docíleno dohody v tom směru, že Spojené Národy jsou vládní organizací, že tedy odborová federace nemůže mít právo na hlasování, nýbrž jen na přítomnost na Shromáždění a na konsultativní účast v Hospodářské a Sociální Radě. Boj však šel s velikou prudkostí dále ohledně otázky, zda resoluce má se vztahovati jen na Světovou odborářskou federaci, aneb také na jiné útvary, při čemž se jednalo hlavně o americkou federaci práce. Americký návrh zvítězil v komisi 25 hlasy proti 8, boj byl však přenesen i do plena, kde došlo k silným projevům Connallyho, Manuilského a Noel-Bakera. Sovětské a ukrajinské pozměňovací návrhy byly zamítnuty 26 hlasy proti 12 a Zpráva Komise byla přijata 32 hlasy proti 6.

Komise č. 2 / hospodářská /.

Hlavním bodem jednání této komise byl návrh resoluce britské delegace týkající se UNRRy. Došlo k dlouhým debatám, kde k věci promluvil i československý delegát ministr Dr. Šoltész. Britská resoluce byla konečně nahrazena návrhem americkým, který zdurazňuje důležitost UNRRy pro poválečnou rekonstrukci světa, vyzývá státy k plnění jejich povinností vůči ní a zřizuje zvláštní komisi, která má se státy vyjednávat o zaplacení příspěvků. Pokusy, aby činnost UNRRy byla prodloužena *přes Konec* 1946 v Evropě a *přes březen* 1947 na Dálném Východě, byly delegací Spojených Států ihned umlčeny. Jednomyslné schválení resoluce v plenu Valného Shromáždění dalo mnohým delegátům příležitost - mezi nimi i ministru zahraničních věcí Masarykovi - poděkovati UNRRě za její dosavadní blahodárnou činnost.

Návrhy Přípravné Komise ohledně organizace činnosti Hospodářské a Sociální Rady byly projednány druhou komisí pokud byly rázu hospodářského a přijaty bez delší debaty a beze změny. Rada má tedy zřídit i hned ve svém prvním zasedání komisi hospodářskou a statistickou a uvažovati také o zřízení komise dopravní a fiskální. Mnohé delegace zdurazňovaly důležitost, kterou přikládají budoucím pracem Hospodářské a Sociální Rady, jakož i tomu, aby měla co největší svobodu k plnění svých významných úkolů.

Komise č. 3. /sociální /.

Nejdůležitější otázkou, kterou se tato komise zabývala, byla otázka uprchlíků. Vynořilo se množství návrhů a objevila se veliká různost názorů, která se ostatně již ukázala v Přípravné Komisi. SSSR a některé státy východní a Střední Evropy / Jugoslávie, Polsko a Československo / se totiž obávaly, aby pod rouškou humanity nedošlo k financování a podporování protistátních živlů, které se z různých důvodů nechtějí vrátiti do svých zemí. Československo také tvrdilo - a československý delegát prof. Dr. Bělehrádek několikrát se v této věci ujal slova - že problém transferu našich Němců a problém výměny Maďarů vůbec nepatří do projednávání a musí býti z něho úplně vyloučen. Naproti tomu tvrdila velká většina ostatních států / zvláště se zde exponovala americká delegátka paní Rooseveltová /, že problém pomoci uprchlíkům, kteří se nechtějí nebo nemohou vrátiti do svých zemí, je velice důležitý a spěchající, a že musí býti předán Hospodářské Radě k okamžitému studiu a brzkému řešení.

Komise vytvořila ze sebe podvýbor, v němž Československo nebylo zastoupeno a v němž došlo k ostrým sporům, zejména mezi ukrajinským delegátem Manuilem a předsedou komise Fraserem. Po dlouhém jednání došlo k vypracování resoluce, která byla na konec schválena velkou

většinou proti hlasům výše jmenovaných států. V resoluci se předává celý problém Hospodářské a Sociální Radě a doporučuje se jí, aby ustavila na svém prvním zasedání zvláštní výbor, který by urychleně řešil celý problém pod zorným hlediskem těchto několika bodů: že jde o problém mezinárodní, že uprchlíkům se musí ponechat plná volnost, chtějí-li či nechťají-li se vrátit, že však těm, kteří se pro návrat rozhodli, má být v tomto úmyslu pomáháno. Dále se v resoluci konstatuje, že se nesmí vykládat tak, jako by se jí chtělo pomáhat zrádcům, kolaborantům a válečným zločincům a konečně se v ní říká, že Němci, kteří byli transferováni do Německa z ostatních států nebo se sem utkali před spojeneckými vojsky, vůbec nespadají pod tuto akci.

V plenu Shromáždění došlo k dalšímu boji ohledně této otázky. Paní Rooseveltová hájila opět krajně liberální a humanitární názory a zdrazňovala, že žádný uprchlík nesmí být nucen vrátit se do své země proti své vůli. Sovětský delegát Višinsky poukázal však na to, že úplně neomezená svoboda nemůže existovat v žádné demokracii a že přílišná tolerance minulé doby vedla přímo k fašismu a nacismu. Při hlasování byl návrh komise přijat 42 hlasy po zamítnutí různých pozměňovacích návrhů sovětské a ukrajinské delegace / 31 hlasy proti 10, dále 29 hlasy proti 8 a konečně 26 hlasy proti 10 /.

Komise jednala dále o těch částech návrhů Přípravné Komise o Hospodářské a Sociální Radě, které jsou rázu sociálního. Ve smyslu těchto návrhů doporučila bez další debaty, aby Hospodářská a Sociální Rada ustavila ihned během svého prvního zasedání Komisi pro lidská práva, dočasnou sociální Komisi a Komisi pro narkotické drogy. Rada má také ihned uvažovati o zřízení Komise demografické.

Smíšený podvýbor druhé a třetí Komise byl zřízen k projednání těch bodů Zprávy Přípravné Komise, které se týkaly Hospodářské a Sociální Rady a specialisovaných agencií a nejsou ani výlučně hospodářského ani sociálního rázu /vybudování Hospodářské Rady, jejího jednacího řádu atd./. Doporučení Přípravné Komise byly beze změny schváleny.

Komise č. 4 / poručenská /.

Přípravná Komise navrhovala, aby Shromáždění vyzvalo mandátní mocnosti, aby uzavřely rychle " úmluvy o poručenství " ohledně bývalých mandátních území a umožnily tak utvoření Poručenské Rady. Komise přijala tento návrh celkem beze změny a vypracovala výzvu k zmíněným státům, aby " úmluvy " předložily k schválení druhé části prvního Shromáždění.

V Komisi došlo mimo toho k zajímavému vývoji

v tom směru, že navrhovaná resoluce vztahuje se nejen na záhlaví XII a XIII Charty / Poručenský systém /, ale i na záhlaví XI / deklaráce o nesamosprávných územích /. Podle Charty je toto záhlaví jen jednostrannou deklarací o zásadách a cílech koloniální politiky, mezi nimi i o " samosprávě " a o " postupném vývoji svobodných politických institucí ". Koloniální mocnosti zavazují se jen, že budou zasílat generálnímu tajemníku pravidelné " zprávy za účelem informačním ". V Přípravné Komisi byl proto tuhý odpor proti tomu, aby se těmito problémy Shromáždění vůbec zabývalo. Tento odpor se v Komisi č. 4 neobnovil a navrhovaná resoluce týká se i záhlaví XI. Začíná větou, že Spojené Národy na svém prvním Valném Shromáždění si plně uvědomují problémy a politické aspirace nesamosprávných národů. Závěr resoluce vyslovuje pak očekávání, že uskutečnění cílů záhlaví XI, XII a XIII umožní docílení politických, hospodářských, sociálních a výchovných aspirací nesamosprávných národů. Resoluce byla přijata jednohlasně i v Komisi i v plenu, kde mnozí řečníci / hlavně zástupci Spojených Států, Anglie, Číny a zpravodaj Dr. Krno / zdůraznili, že rozhodnutí není jen rázu administrativního, ale že se týká podstaty celého problému mandátů a veškerých koloniálních držav, tedy osudu několik set milionů lidí.

Komise č. 5: /administrativní a rozpočtová /.

a/ Organisace Sekretariátu . V této věci už Přípravná Komise vypracovala podrobné návrhy. Komise tyto návrhy schválila bez podstatnějších změn. Budou teď zaslány jako " směrnice " novému generálnímu tajemníkovi.

b/ Rozpočet. Komise přijala jen " provisorní " rozpočet na dobu do 31. prosince 1946. Nebylo ještě žádné zkušenosti a rozpočet je proto pouhým odhadem. Původní návrh zněl na asi 25.000.000 dolarů a byl pak snížen - hlavně na naléhání sovětské delegace - na 21.500.000 dolarů.

Řádný rozpočet na 1946 bude vypracován k zářijovému zasedání a nahradí pak rozpočet " provisorní ". Totéž zasedání projedná současně i rozpočet na rok 1947.

Komise se usnesla dále na vytvoření " rezervního fondu " / Working Capital Fund / ve výši 25.000.000 dolarů. Členské státy mají platit do tohoto fondu podle klíče FAO / Food and Agricultural Organisation /. / Československý podíl činí 1.447 %, tedy 361.750 dolarů/.

Jedná se jen o " zálohy " a bylo výslovně stanoveno, že to nemá nijak prejudikovati příštím řádným členským příspěvkům. Rozdělovací klíč těchto příspěvků bude navržen v září 1946 " Komitétem pro členské příspěvky ". Členy tohoto komitétu byli zvoleni : Austrálie, Jižní Afrika, Mexiko a Sověty na tři roky, Francie, Anglie a Irak na dva

roky a Spojené Státy, Čína a Jihoslávie na jeden rok.

Komise č. 6 : / právní /.

1/ Změny v jednacím řádu Shromáždění .

a/Kubánská delegace navrhla změnu ve složení generálního komitétu v tom smyslu, aby sestával z padesátijednoho vedoucích delegátů všech členských států a mimo něho aby byl vytvořen Exekutivní výbor o 15 členech. Návrh byl přijat v pozměněném znění, dle něhož složení Generálního komitétu zůstává neměnné, avšak komitét nemá se zabývati žádnými politickými otázkami.

b/Komise dále zamítla ukrajinský návrh, aby před volbami funkcionářů Valného Shromáždění předcházely jich výslovné nominace a většinou jednoho hlasu / 22 : 21 / přijala návrh libanonský, dle něhož čl. 73 pravidel řízení se doplňuje výslovným ustanovením, že při volbách nominací nebude.

c/V komisi navrhl equadorský delegát doplnění článku T pravidel řízení, dle něhož Hospodářská a Sociální Rada má svolati také konferenci pro úpravu cen na mezinárodních trzích. Návrh byl schválen.

d/Dle jednacího řádu vypracovaného Přípravnou Komisí končí jednoroční mandát členů Rady Bezpečnosti a

Hospodářské a Sociální Rady zvolených v lednu 1946 v den voleb v září 1946, dvouroční v září 1947, atd. Egyptská delegace navrhla změnu v tom smyslu, aby " jeden rok " trval plných 12 měsíců, atd. Tvrdila, že zkrácení mandátů by bylo změnou výslovného ustanovení Charty. Návrh byl přijat i v komisi i v plenu, takže volby budou sice provedeny už v září 1946, nově zvolení členové nastoupí však svou funkci až v lednu 1947.

2/ Komise schválila s menšími změnami návrh Úmluvy o privilegiích a imunitách Organizace Spojených Národů. Úmluva má být uzavřena zvláště s každým členem, jemuž zůstává vyhražena její ratifikace.

Pro úmluvu se Spojenými Státy severoamerickými byl vypracován speciální návrh, teč na podkladě znění vyhotoveného Přípravnou Komisí.

3/ Registrace smluv a mezinárodních ujednání.

Aby nenastala žádná mezera v činnosti bývalého ženevského sekretariátu na tomto poli, vypracovala komise návrh doporučení pro Valné Shromáždění, dle něhož generální tajemník má podati Valnému Shromáždění návrh na detailní provedení čl. 102 Charty. Mimo to má vyzvati vlády členů Spojených Národů, aby předložily k registraci úmluvy a mezinárodní ujednání nabyvší platnosti před datem, kdy

vešla v účinnost Charta, neregistrované u Společnosti Národů a ty, jež nabudou platnosti po tomto datu; dále je oprávněn přijmouti pro registraci ony dokumenty od vlád nečlenů Spojených Národů. Toto opatření nevztahuje se však na vlády, jež byly vytvořeny s podporou mocností Osy a nemají vlastností opravňujících je pro členství ve Spojených Národech. Výslovně bylo zdrazněno, že se jedná především o vládu Francovu.

4/ Mezinárodní Dvůr Spravedlnosti.

Komise se usnesla na doporučení pro Valné Shromáždění ohledně platů soudců. Dále vypracovala resoluci dle níž generální tajemník se pověřuje : učiniti nutná opatření pro svolání prvního zasedání Mezinárodního Dvora Spravedlnosti, jmenovati jeho sekretáře a dočasné úředníky sekretariátu a zahájití jednání o umístění soudu v Paláci míru v Haagu.

Konečně jednala komise o privilegiích a imunitách tohoto soudního dvoru a jeho členů.

Komise pro sídlo Organizace.

Přípravná Komise rozhodla, že sídlo Organizace má býti ve východní části Spojených Států severoamerických.

Vyslala pak na místo inspekční skupinu, která měla hledati přesné umístění v okolí New Yorku aneb Bostonu.

Skupina vrátila se do Londýna koncem ledna s návrhem, aby stálé sídlo bylo v kraji North Stamford - Greenwich / státy New York a Connecticut /, asi 30 mil na severovýchod od města New Yorku. Pro provisorní sídlo navrženo město New York.

Shromáždění zřídilo pro zkoumání těchto návrhů zvláštní komisi, která je v podstatě přijala. Rozšířila avšak poněkud oblast, o kterou jde, a sice na celý kraj Westchester / New York / a Fairfield / Connecticut/. Zřídila zvláštní devítičlenný "Komitét pro sídlo", který má studovat vše dále na místě a předložit v září 1946 plány s udáním přibližného celkového nákladu pro různé eventuality / nákup pozemků v rozloze 2, 5, 10, 20 aneb 40 čtverečních mil/. Komitét má také pomáhati generálnímu tajemníkovi ohledně provisorní instalace sekretariátu a delegací v New Yorku.

Při jednání o provisorní sídlo navrhovala australská delegace San Francisco. Návrh byl zamítnut jen těsnou většinou 21 hlasů proti 19. Velký počet hlasů pro San Francisco je třeba vysvětlovati nejen osobními hledisky, ale hlavně obavou mnohých delegací před přílišným vlivem Washingtonu / americké vlády a tamního diplomatického sboru / a Wall Streetu.

Komise pro Společnost Národů.

Tato komise předložila Valnému Shromáždění návrh
resolucí ohledně následujících otázek :

1/ Převod funkcí a oprávnění náležejících Společnosti
Národů podle mezinárodních smluv. Jde o početné funkce nebo
oprávnění, při nichž jest žádoucí, aby po zrušení Společ-
nosti Národů, Organizace Spojených Národů postarala se o
jich další trvání. Jedná se o :

a/ Funkce sekretariátu Společnosti Národů, mezi něž
náleží zejména: přijímání dalších podpisů a dokladů o ra-
tifikaci smluv, přístupu k nim a jejich vypovězení; přijí-
mání určitých dokladů vztahujících se k územím mandátním
a j. Přerušeni ve výkonu těchto funkcí bylo by v rozporu
se zájmy stran a proto Spojené Národy jsou ochotny převzít
úschovu podobných dokladů a pověřiti svůj sekretariát dalším
výkonem těchto funkcí.

b/ Funkce technické a nepolitické povahy, z nichž ně-
které jsou úzce spojeny s činnostmi, v nichž Spojené Národy
budou pokračovat. Valné Shromáždění jest ochotno zajistiti
nerušený výkon těchto funkcí a odkazuje věc Hospodářské a
Sociální Radě.

c/ Funkce dle mezinárodních smluv politické povahy,
zásadně převzaty nebudou. Valné Shromáždění však samo pře-

zkoumá nebo odkáže vhodnému orgánu Spojených Národů event. žádosti stran těchto funkcí, aby Spojené Národy převzaly některou z nich.

2 / Nepolitická funkce a činnosti Společnosti Národů jiného druhu než výše zmíněné budou odkázány Valným Shromážděním Hospodářské a Sociální Radě, aby přezkoumala, které z nich by měly být převzaty orgány Spojených Národů resp. specializovanými agenciami. Dokud nebude rozhodnuto o příslušných opatřeních dle výsledků přezkoumání Rady, Rada sama bude předběžně pokračovati v pracích spadajících do kompetence těchto departmentů Společnosti Národů : hospodářského, finančního a transitního, zdravotní sekce, opiové sekce a sekretariátu Stálého ústředního opiového úřadu.

Generální tajemník Spojených Národů pověřuje se také, aby učinil opatření pro převzetí knihovny a archivů Společnosti Národů a doplnění Sbírký smluv Společnosti Národů.

3 / Převod aktiv a pasiv Společnosti Národů. Společný plán vypracovaný s kontrolní komisí Společnosti Národů navrhuje, aby Spojené Národy převzaly všechna aktiva a pasiva Společnosti Národů, jež zahrnují: budovy Společnosti, k nim přilehlé nemovitosti, vlastněné

Společností, nábytkové zařízení Společnosti, zásoby papíru, publikace, kancelářské zařízení, knihy a archivy Společnosti. Celková hodnota činí 47, 631.518.61 švýc. franků.

*

*

*

Shromáždění přijalo dále několik resolucí bez předcházející debaty v jakékoliv komisi. Jednalo se hlavně o tyto otázky :

Š p a n ě l s k o : Delegace Panamy navrhla resoluci, která se odvolává na rozhodnutí konferencí v San Francisku a Postupimi a doporučuje, aby členové Spojených Národů jednali v souladě s těmito rozhodnutími ve svých budoucích vztazích se Španělskem. K resoluci promluvil mnoho řečníků, mezi nimi i posl. Ivo Ducháček za delegaci československou. Schůze vyzněla v skoro jednohlasnou manifestaci proti Francovi a jen 2 delegace hlasovaly proti.

Obilí a rýže : Zástupci Velmocí navrhli na konci zasedání resoluci, která upozorňuje na nedostatečné zásoby obilí a rýže a vyzývá všechny státy a kompetentní mezinárodní organizace, aby učinily veškerá opatření k zamezení hrozící hladové katastrofy. Iniciativa vyšla hlavně z britské strany a k věci promluvil osobně Bevin, Stettinius,

Wellington Koo, Bidault, Gromyko a jiní. Úmyslem bylo hlavně působit na světové veřejné mínění a na vlády a poukázat na neobyčejnou vážnost vyživovací situace.

*

*

Během závěrečné schůze dne 14. února ujal se slova britský ministerský předseda A t t l e e . Hodnotil správně výsledky prvního Shromáždění slovy, že úspěch zasedání je pozoruhodný a že jen ti, kteří očekávali příliš mnoho, mohou být zklamáni.

První část prvního Shromáždění měla za úkol především dokončit výstavbu nové organizace a dát veškerá kolečka nového stroje do pohybu. To se podařilo v plné míře. Volby do různých orgánů měly hladký průběh a dopadly k všeobecné spokojenosti. Nezanechaly pocit hořkosti ani u těch, kteří se svými kandidaturami nepochodili. Pro panující náladu bylo charakteristické, že Kanada se vzdala při volbách do Rady Bezpečnosti v prospěch Austrálie, a Nový Zéland při volbách do Hospodářské a Sociální Rady v prospěch Jihoslávie, když nedošlo k rozhodným výsledkům v prvních skrutiniích. Složení obou Rad a Soudu je pokládáno za vyhovující zásadám Charty a hlavně myšlenke spravedlivého zeměpisného rozdělení.

Osoba nového generálního tajemníka je také přijímána všude sympaticky.

V Přípravné Komisi se myslelo původně, že obě Rady započnou svou činnost až po skončení prvního zasedání Shromáždění. Ve skutečnosti šlo se mnohem rychlejším tempem. Rada Bezpečnosti má už za sebou 4 vážné případy / Iran, Řecko, Indonésie a Syrie / a její Komitét vojenských štábů zasedal každodenně od počátku měsíce února. Hospodářská a Sociální Rada skončila také úspěšně své první zasedání a přikročila k organizaci svých nejdůležitějších technických komisí.

Hladký a zdárný průběh organizačních prací byl umožněn velmi důkladnou a dobře promyšlenou přípravou, vykonanou v několikaměsíčním zasedání Výkonného Výboru a Přípravné Komise. Tam kde tato příprava byla méně podrobná / hlavně u Rady Bezpečnosti, kde z politických důvodů nebyl po ruce žádný návrh Jednacího Řádu /, počáteční procedurální obtíže a komplikace byly daleko vážnější a odrazily se dosti nepříznivě na celém jednání.

Vedle svých organizačních a konstitučních úkolů vykonalo však První Shromáždění i hezký kus podstatné práce. Sem spadá na příklad otázka UNRRY, problém uprchlíků, porušený systém, otázka světové vyživovací situace atd.

Shromáždění dalo se velmi rozhodně na cestu veřejného projednávání všech problémů a obtíží. Nejen plo-

nárky, ale i-na rozdíl od Ženevy - schůze komisií, komitétů a podkomitétů byly veřejné skoro bez výjimky. Shromáždění pochopilo správně, že má a musí zainteresovati pro své práce světové veřejné mínění. V tom spočívá toho času snad jeho největší síla.

Výsledky této politiky veřejného projednávání všech problémů byly patrný již před koncem zasedání. Tak na příklad ochota mandátárních mocností přeměnit mandáty na poručenský systém existovala sice již na počátku londýnských schůzí, byla však na konci zasedání mnohem určitější. Dalším příkladem je výzva Shromáždění ve věci UNRRy: na poslední schůzi prohlásil australský delegát, že jeho vláda pod dojmem této výzvy se právě rozhodla dáti UNRRě dalších 12 1/2 milionů liber.

Shromáždění nemohlo ovšem zázrakem změnit dnešní mezinárodní situaci a odstraniti potíže a protivy, které nepochybně existují. Dalo však příležitost všem delegátům ke každodennímu úzkému styku a k časté výměně názorů. Tento kontakt, když se bude pravidelně opakovat, může míti jen dobrý vliv na mezinárodní porozumění a spolupráci.

Shromáždění dalo dále příležitost menším státům, říci své slovo a uplatniti do značné míry svůj vliv a své názory. Velmocí měly sice vedoucí postavení a to jim nikdo neupíral. Kdykoliv však vzbudily - právem či neprávem - zdání, že chtějí tohoto vlivu zneužítí, byly

menšími státy přehlasovány. Stalo se tak hned na počátku, když p. Lio nebyl zvolen předsedou hlavně proto, že ho některé velmoci až příliš doporučovaly. Opakovalo se to pak několikrát a na příklad Austrálie byla zvolena do Rady Bezpečnosti proti oficiálnímu kandidátu Velmocí / Kanadě /. Shromáždění vyvíjí se tedy hned od počátku na demokratický orgán Spojených Národů, který dá každoročně možnost k široké a volné rozpravě o všeobecné situaci.

Shromáždění se usneslo, že druhá část prvního zasedání bude svolána ne na květen, jak původně stanoveno, ale až na 3. září 1946 do New Yorku. Toto zářijové zasedání nebude tedy druhým řádným zasedáním, ale druhou částí prvního řádného zasedání.

V Londýně dne 19. února 1946.

Dr. Ivan K r n o v. r.
vyslanec.

Složení československé delegace na prvním zasedání

Valného Shromáždění Spojených Národů :

Delegáti : Jan M a s a r y k , ministr zahr.věcí
Dr. Hubert Ripka, ministr zahr.obchodu
Dr. Josef Šoltész, ministr ochrany práce
a soc.péče
Dr. Jan Bělchrádek, rektor Karlovy uni-
versity, poslanec Proz.
Národního Shromáždění
Dr. Ivo Ducháček, poslanec Prozatimního
Národního Shromáždění

Náhradní delegáti : Ján Lichner, státní tajemník ministerstva
zahr. obchodu
Dr. Ivan Krno, vyslanec a zplnomocněný
ministr
Karel Lisický, vyslanec a zplnomocněný
ministr
Dr. Jaromír Špaček, vyslanec a zplnomocněný
ministr
Dr. Ladislav Radimský, legační rada

Poradci : Dr. Jiří Fischer, šéf oddělení minister-
stva ochrany práce a
soc. péče
Dr. Edvard Goldstücker, legační tajemník
Ing. Jaroslav Halbhuber, šéf Výzkumného
odd. ÚRO
pí. Olga Hillová, úřednice min.informací
Dr. Ladislav Hlaváček, leg. tajemník
velvyslanectví
Dr. Vladimír Jelínek, legační tajemník
František Jungmann, poslanec P.N.S., člen
předsednictva ÚRO
Dr. František Kraus, sekční šéf min.
ochrany práce a soc.péče
Dr. Gertruda Sekaninová, odb.rada min.
zahran. věcí
Eugen Loebel, sekční šéf min.zahran.obchodu
Dr. Viktor Fischl, tiskový attaché
velvyslanectví.

* * * * *

Československá republika byla zastoupena v různých komisích
těmito delegáty :

- | | |
|---|--|
| 1. Komise politická : | Dr. Hubert Ripka
Karel Lisický
Dr. Edvard Goldstücker |
| 2. Komise hospodářská : | Dr. Josef Šoltész
Dr. Ladislav Radimský
Dr. František Kraus
Ing. Jaroslav Halbhuber
Eugen Loebel |
| 3. Komise sociální : | Dr. Jan Bělehrádek
Dr. Jiří Fischer
Olga Hillová
František Jungmann |
| 4. Komise svěřenecká : | Dr. Ivan Krno
Dr. Vladimír Jelínek
Dr. Gertruda Sekaninová |
| 5. Komise administrativní
a rozpočtová : | Ján Lichner
Dr. Ladislav Hlaváček |
| 6. Komise právní : | Dr. Ivo Ducháček
Dr. Jaromír Špaček
Dr. Vladimír Jelínek |
| Komise pro Společnost
Národů : | Karel Lisický |
| Komise pro sídlo
Organisace : | Dr. Ivo Ducháček. |

*

*

*

Příloha 3.

Doslovné anglické znění projevu
zahraničního ministra M A S A R Y K A
ve schůzi Valného Shromáždění Spojených Národů
dne 17. ledna 1946.

For the second time within the century nations of the world have assembled to give to suffering humanity definite assurances that war is not inevitable and not a final resource for settling international, political and territorial difficulties and that peace is really indivisible.

This time there are fifty-one of us. The great United States of America and the great Soviet Union are with us and soon there may be sixty or more of us.

It is quite natural that in the very first phase of a momentous meeting like this there are apt to be difficulties of procedure or even of a more serious nature; but I think it is better to have them at the beginning and be done with them, to clear the atmosphere for the journey we have resolved to undertake.

We have here a vehicle of fifty-one passengers, fifty-one passengers of different race, creed and colour, whose civilization, social structure and standard of life is certainly not the same. The chauffeur and the mechanics who will be responsible for our great journey deserve our full

understanding, co-operation and even sympathy. Here I would like to express my, and my delegation's, thanks to the Office of the Preparatory Commission. The unceasing, untiring and efficient work of Mr. Gladwyn Jebb deserves our grateful recognition, and the distinguished President of the Preparatory Commission, Mr. Zuleta Angel, has done a very fine job indeed.

Having been through San Francisco and seeing what is going on here, I wish to go on record voicing calm, realistic optimism. During the first effort after the first World War, there was a tremendous outburst of idealism, and I was one of those whose head was rather in the clouds and whose feet were not too definitely on the ground. This time it is essentially necessary to keep our feet on the ground but also occasionally to look above the horizon and into the clouds; to show the same idealism as twenty-five years ago, but to insist on all political, military and procedure safeguards to form a permanent background to this new, realistic, international idealism. This time if we make plans we must be able to transfer them quickly into facts. There will be no third time.

Our programme is vast and almost overwhelming. May I, in the very brief speech I am making, mention some

thoughts which the Czechoslovak Government and my delegation here have been discussing since the United Nations came into existence.

Wars should be stopped by controlling all means for war, whether they are physical, chemical, biological, psychological or sociological. Within the framework of our Organisation there should be an international protection of science against the abuse of its progress for political or militaristic schemes; humanity should be safeguarded against the result of abuse of scientific inventions. The armament industry, together with the latest devastating inventions, should be put under the control of the United Nations. I speak with a certain amount of knowledge on this subject, because our radium mines in Jachymov were among the first to serve humanity by supplying radium for medical purposes before new mines were discovered. And may I here, in all humility but with profound conviction, express the hope, which I know you all share, that not one particle of uranium produced in Czechoslovakia will ever be used for wholesale destruction and annihilation. We in Czechoslovakia want our uranium to do exactly the opposite- to build, to safeguard, to raise the standard of living, to make our lives more secure and more efficient. To this purpose we wish to dedicate our radium mines. Please do help us.

All the Internationals - or Internationales - whatever they may be - political, economic or cultural - should keep in contact with and inform the United Nations regularly and honestly. In every State there should be some permanent organ of the United Nations to see to it that its decisions are carried out. I think also that in the future there should be some regional centres for special questions, such as, for instance, public health or agriculture, for this or the other region. When I speak of regionalism I do not mean blocs, I do not mean separatism - and I have no *arrière-pensée* whatsoever. We all know that in certain regions similar problems which can be solved in a similar way exist, and if we do solve them we shall help towards the general success of our new civilisation.

The Czechoslovak Government is very grateful to UNRRA, and the longer they do what they are doing, and if possible increase their activities, the better we shall like it.

Just one word about transport. Transport means wheat, fruit, vitamins, raw materials, import and export. Please think of transport as an absolutely essential ingredient. Within our immediate planning, the next six

months, in my humble estimation, are as important as the next six years or next sixty years. There is not quite enough to go round and unless we transport it efficiently thousands and thousands of children shall die.

Although not in this Assembly, the Jewish question is at last being considered internationally. I am glad of that. After what has happened to the Jews, the solution of their problem is the undeniable duty of all decent people. I am not suggesting a definite solution of one sort or the other. For that I am not qualified. But I do say that as long as anti-Semitism exists we have no right to call ourselves civilised peoples. The problem of the hopeless and helpless Wandering Jew is a horror to me, and do not forget wherever anti-Semitism exists, Fascism and Nazism are lurking behind any or every bush.

The Czechoslovak Government and the Czechoslovak delegation has heard with great satisfaction that the Economic and Social Council will be one of the most powerful organs of the United Nations. We are proud and grateful to have been elected for two years as a member of this body, but we realize also the great duty which this privilege imposes upon us.

The troubles and tribulations which my country

had to go through since its rebirth in 1918 have strengthened the conviction which the founders of the Republic already realized, namely, that economic and social questions are sometimes more important for* external peace and security than political questions. That is the reason why we concentrated our efforts on a better and more secure standard of life for the working people. To a large extent we were successful and the results were very noticeable. Perhaps the most important among these results was that there was never room in Czechoslovakia for Fascism. Mr. Atlee in his speech to us has put what I am trying to say into a remarkable sentence - "It is among the socially disinherited and those who have nothing that the gangster and aggressor recruit their supporters," and he also said - "To the individual citizen, the spectre of economic insecurity is more constant, more imminent than the shadow of war."

We from Central Europe have seen very closely and experienced most terribly the growth of international aggression and international gangsterism. We know that the aggressor and the gangster succeed in rallying to their infamous flag people not only within, but also without their own frontiers. After these lessons, positive in my own country and negative in some of our neighbouring countries,

* internal and

we are convinced that the first and uppermost duty of the Economic and Social Council will be to ascertain as quickly as possible the distressed areas, and to get to work to equalize gradually not only the standards within each State, but also the great economic and social differences among the Member States of the United Nations. That great man, that great leader and humanitarian, Franklin Delano Roosevelt, said - / I have not the exact quotation, but the sense was this / - " If there is a region of poverty and starvation somewhere, there can be no region of safety anywhere in the world. "

We Czechs and Slovaks, after the experience of this war and the experience of our national resurrection, for which we thank the great Allies and especially the Soviet Union, have come to the conclusion that a successful fight against poverty and unemployment presupposes the closest possible co-operation between the economic and social functions of the State, and that the production of goods and the care for the standard of life of the people is a one and indivisible process. When, in the spring of last year, we at last, after seven endless years, shook off the unspeakable Nazi Valhallist yoke, we at once began to study the great possibilities for a constant bettering of the living standards of our nation. We have chased out the Nazis and the collaborators from their

unlawful possessions and handed them over to the people themselves.

Nationalization of any sort is indeed a far-reaching and serious undertaking, but we shall, we must, succeed. We must be efficient, we must be honest and we must continue our economic co-operation with the whole world. Our working people realize that if in peaceful co-operation they produce a big cake, it should be equally divided among those who helped to produce it, and only thus can it be eaten in peace and tranquillity.

For these and similar reasons, we attach such great importance to a united Economic and Social Council. Naturally, its duties will be divided into economic and social ones as was suggested by the Preparatory Commission and in Committees 2 and 3. But this division should not make us overlook the fact that economic and social problems are head and tail of the same coin.

After the experiences which I have mentioned, it is the duty of the Government as a political representative of the State to co-operate intimately with other parts of its economic and social representation, especially with enlightened and well-organized labour. In my country, and indeed all over the world, organized labour, conscious of its civic and national responsibility, is one of the most important instruments by which the building up of economic

and social unity can be achieved. The unions are the real representatives of the working people, and their voice should and must be heard in our deliberations. I am proud to say there are two representatives of our trades unions in our delegation here. I am convinced from the discussions I have followed on this subject since I came to London, that positive and intimate co-operation of organized labour with the United Nations generally, and the Economic and Social Council in particular, is one of the tasks we should tackle immediately, and I am also convinced that a satisfactory way can and will be found.

It may seem to you, after having listened so patiently to my speech, that I throw too many demands at you that my feet are not on the ground; that I am in the clouds. I beg to state that terra firma is my camping ground. I realise fully that to achieve some of the things I have mentioned will take time, will take much effort, very much patience, real statesmanship and real humanitarianism. All the sources, all the little brooks and little rivers originating in fifty-one countries should be directed into a United Nations river bed. If we achieve that, then this new young man river will keep on rolling along, and our children's children, when reading their history books, will be wondering how it was possible that humanity for so long

has resorted to force and why it took centuries to produce a decent, socially just and really democratic mode of life, to which every child of God is fully entitled.

We have the tools, fellow human beings, so let us do the job; and whoever speaks of the inevitability of the next war is out of order and out of bounds within the realistic and idealistic realms of our adventure - the greatest ever undertaken by mere mortals. It is called United Nations. What, what possibly could be better than that? We had War and Peace. Let us now have peace and more peace, and nothing but peace, so help me God!

